

Dosarul nr. 3ra-433/23
2-18204366-01-3ra-13042023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – I. Barbacaru
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

29 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Biroul Vamal Centru, Serviciul Vamal,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Căpățînă împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 15 noiembrie 2018, Boris Căpățînă a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal, prin care a solicitat obligarea Biroului Vamal Centru să înlăture încălcările comise la stabilirea valorii în vamă a unității de transport de model „Mercedes-Benz-906 KA, cu numărul de înmatriculare TU-444T, ce aparține lui Căpățînă Boris, cu stabilirea cuantumului de import reieșind din prețul stabilit prin raportul de expertiză nr. 240918PP din 29 septembrie 2018 de 161 414 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul Boris Căpățînă a indicat că la 07 iunie 2018, a depus la Biroul Vamal Leușeni o cerere, prin care a solicitat calcularea taxelor de import pentru automobilul de model „Mercedes-Benz 906 KA 50” cu numărul de

înmatriculare TU-444T, caroseria nr. WDB9066551S335932, reieșind din anul fabricării 2008, gradul de uzură și prețul în vamă a unității de transport precum și faptul că Căpățînă Boris era de acord să achite taxele de import, precum și să-i trimită calculul referitor la achitarea taxei de impozit, în timp cât mai scurt.

La 23 iulie 2018 a fost informat de către pârât că termenul de examinare/expunere asupra cererii sale a fost prelungit conform prevederilor art. 8 alin. (2) al Legii cu privire la petiționare, iar la 06 septembrie 2018 Biroul Vamal Centru a remis în adresa sa scrisoarea nr.9003, potrivit căruia, aplicând cadrul normativ, valoarea în vamă a unității indicate de transport a fost estimată în sumă totală de 448709 lei și cuantumul drepturilor de import constituie 145740,68 lei, drept bază de evaluare a acestei unități de transport fiind indicat raportul Laboratorului Vamal cu nr.28/10-10795 din 12 iulie 2018, ce nu a fost anexat la răspuns și făcut imposibil cel puțin de a studia acest raport.

Relatează reclamantul că, deoarece organul vamal i-a oferit un răspuns pe care nu l-a putut verifica, la 29 septembrie 2018 s-a prezentat la punctul vamal Leușeni cu expertul specialist în evaluare, Miron Ion, care a examinat unitatea de transport indicată, iar conform concluziei raportului de expertiză nr. 240918PP din 29 septembrie 2018 prețul de piață a automobilului de model „Mercedes Benz 515 CDI” (pe piața țării de import Germania), la momentul expertizei constituia 161 414 lei, prețul de piață a automobilului de model „Mercedes Benz 515 CDI” (pe piața internă a RM), la momentul expertizei, constituia 206 511 lei.

Astfel, a mai depus la Biroul Vamal Centru o cerere, prin care a solicitat să revadă calculul cuantumului dreptului de import la această unitate de transport, anexând și raportul de expertiză nr. 240918PP din 29 septembrie 2018 și, totodată, a solicitat o copie a raportului de evaluare al Laboratorului Vamal.

Prin răspunsul organului vamal s-a comunicat că, conform art.2 Cod vamal, activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu normele legislative naționale și internaționale și se constituie din implementarea politicii vamale, asigurarea respectării reglementărilor vamale la trecerea mărfurilor, mijloacelor de transport și persoanelor peste frontiera vamală a RM, perceperea drepturilor de import și drepturilor de export, vămuirea, controlul și supravegherea vamală. Totodată art.10 coroborat cu art.202/10 alin.(2) Cod vamal stabilește că Serviciul Vamal creează laboratoare vamale pentru expertiza și examinarea în scopuri vamale a mărfurilor, cercetarea (expertiza) fiind efectuată de către experții laboratorului vamal, iar în caz de imposibilitate, cercetarea (expertiza) se efectuează de către alte instituții de expertiză ori experți, desemnați de organele vamale. În acest sens, raportul de evaluare al Laboratorului vamal nr.28/10-00396 din 09 iulie 2018, însoțit prin scrisoarea nr.28/10-10795 din 12 iulie 2018 constituie actul ce servește bază de evaluare a mărfurilor prin prisma Legii cu privire la tariful vamal, Codului fiscal, fiind stabilită valoarea în vamă în sumă de 448 709 lei și drepturi vamale de import în sumă de 145 740,68 lei.

Considera reclamantul că nu doar răspunsul, dar și acțiunile Biroului Vamal sunt ilegale, deoarece raportul de evaluare nr.28/10-00396 din 09 iulie 2018, întocmit de laboratorul vamal, nu poate fi luat în considerație la stabilirea valorii în vamă a unității de transport, deoarece persoana care a efectuat evaluarea mijlocului de transport, Ivanov Ghenadie, și a întocmit raportul de evaluare nr.28/10-00396 din 09 iulie 2018, nu deține vreun document, care să confirme că el este evaluator,

conform raportului de evaluare 28/10-00396, este indicat că Ivanov Ghenadie deține legitimație nr.1921 și ocupă funcția de inspector principal al Serviciului Vamal, studii superioare, specialitatea expert chimist, din care rezultă că Ivanov Ghenadie este angajat al Serviciului Vamal, este cointeresat ca Căpățînă Boris să achite o sumă mai mare în calitate de taxă de import, în conținutul raportului de evaluare a laboratorului vamal nr.28/10-00396 din 09 iulie 2018, au fost menționate prețurile la modelele de transport „Mercedes Benz Sprinter 515”, anul fabricării 2008 destinate pentru transportarea de pasageri, pe când unitatea de transport, ce aparține lui Căpățînă Boris este marfar și, este evident, că prețul este mai mic, tot din acest raport rezultă că prețurile sunt luate de pe piața europeană, Bulgaria și alte țări (Ucraina), însă, conform Legii cu privire la tariful vamal, prețul se ia de pe piața țării producătoare, astfel încât prețurile urmau a fi luate de pe piața din Germania, de unde a fost procurat automobilul susindicat, raportul de evaluare a laboratorului vamal este întocmit contrar prevederilor art. 11 alin.(5) p. b), art.12 alin.(1) p. c), d), art.13 alin.(2) p. b), c), art.17 alin.(3) p. a), f) ale Legii cu privire la tariful vamal și pct. 55 din hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, ce prevede că în cazul în care valoarea în vamă a mijloacelor de transport folosite nu poate fi determinate prin aplicarea consecutivă a metodelor de determinare a valorii în vamă, specificate la art.11- 16 din Legea cu privire la tariful vamal, acestea sunt evaluate în baza valorii de rezervă. În acest scop, organul vamal utilizează informațiile disponibile la momentul evaluării. În funcție de caracteristicile determinante ale mijlocului de transport evaluat, valoarea acestuia se ajustează în funcție de model, marcă, de starea tehnică, gradul de uzură, și anume: anul fabricării, kilometrajul, parcursul, dotarea mijlocului de transport, antrenarea anterioară în accident rutier, inundarea sau orice alte deteriorări prezente la momentul introducerii. Declarantul din inițiativă proprie poate prezenta organului vamal și alte acte pentru stabilirea valorii în vamă a mijloacelor de transport și a utilajelor folosite.

Având în vedere că prețul stabilit a automobilului de model „Mercedes-Bens 515 CDI” (pe piața țării de import Germania) constituia suma de 161 414 lei, iar taxa de import urmează a fi stabilită reieșind din această sumă și va constitui 48 423 lei și procedurile vamale 1 794,84 lei.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Boris Căpățînă.

S-a anulat răspunsul Biroului Vamal Centru nr.9003 din 06 septembrie 2018 și răspunsul nr.10607 din 12 octombrie 2018, adoptat în procedura prealabilă.

S-a obligat Biroul Vamal Centru de a calcula/stabili drepturile de import a mijlocului de transport de model „Mercedes Benz 906 KA50”, cod win WDB9066551S335932, reieșind din valoarea acestuia de 197 167 lei.

S-a încasat din contul Biroului Vamal Centru în beneficiul lui Boris Căpățînă cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 lei și cheltuielile de efectuare a expertizei în mărime de 4 200 lei.

În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 18 noiembrie 2021, Biroul Vamal Centru, Serviciul Vamal a depus cerere de apel nemotivată, iar la 10 februarie 2022, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

solicitând casarea hotărârii în partea pretențiilor admise, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Boris Căpățînă să fie respinsă.

Prin decizia din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Biroul Vamal Centru, Serviciul Vamal împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Instanța de apel, în motivarea deciziei emise, a concluzionat că acțiunea este întemeiată în partea pretențiilor admise de prima instanță și că acestea au fost corect admise, inclusiv solicitarea de compensare a cheltuielilor de judecată, fără a fi identificate motive pentru anularea hotărârii. De asemenea, instanța a observat că apelantul nu a prezentat niciun argument care să conteste decizia primei instanțe, ceea ce, împreună cu constatările făcute anterior, confirmă legalitatea hotărârii contestate.

Instanța de apel a subliniat că hotărârea instanței de fond a fost corectă atunci când a concluzionat că organul vamal a aplicat metoda de rezervă pentru determinarea valorii în vamă a bunului importat de către intimat, însă a greșit în determinarea acestei valori. Astfel, în baza materialelor dosarului, au fost prezentate trei evaluări ale automobilului intimatului: raportul laboratorului vamal, care a stabilit valoarea bunului la 448 709 lei; raportul întocmit la solicitarea intimatului, care a evaluat bunul la 161 414 lei; și raportul de expertiză întocmit la cererea primei instanțe, care a determinat valoarea bunului la 197 167 lei.

Instanța a reținut ca reper pentru adoptarea deciziei contestate rezultatele raportului de expertiză judiciară nr. 2977-2979 din 23 decembrie 2019, considerându-le conforme cu cerințele legale.

De asemenea, a respins argumentele apelantului care se refereau la art. 202/10 alin. (2) și art. 202/14 Cod vamal, care stipulează că determinarea valorii în vamă a mărfii se face pe baza cercetării/expertizei laboratorului vamal, argumentând că aceste norme nu conferă laboratorului vamal dreptul exclusiv de a determina valoarea în vamă a mărfurilor importate, iar privarea justițiabilului de dreptul de a efectua evaluarea de către terți evaluatori autorizați constituie o ingerință în drepturile acestuia, inclusiv în dreptul său de acces la justiție.

În plus, instanța de apel a respins ca neîntemeiate obiecțiile apelantului referitoare la raportul de expertiză judiciară nr. 2977-2979 din 23 decembrie 2019, subliniind că instanța de fond a constatat existența unor inadvertențe în raportul laboratorului vamal, inclusiv în ceea ce privește evaluarea prețurilor în alte țări decât țara producătoare a bunului importat.

La 11 noiembrie 2022, Biroul Vamal Centru, Serviciul Vamal a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău. La 03 martie 2023 a prezentat cererea de recurs motivată, iar la 04 aprilie 2023 a depus supliment la cererea de recurs.

Recurentul a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizi noi, prin care acțiunea să fie declarată inadmisibilă sau respinsă integral.

În motivarea recursului, a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiat și pasibilă de a fi casată.

A menționat că, conform art. 10 alin. (1) Cod vamal, laboratoarele vamale sânt create de Serviciul Vamal pentru expertiza și examinarea în scopuri vamale a mărfurilor.

În conformitate cu art.202¹⁰ alin. (10), rapoartele emise de laboratorul vamal sunt apreciate, în conformitate cu legislația în vigoare, sub aspectul exactității, obiectivității și plenitudinii cercetărilor, precum și al eficienței și caracterului fundamental al metodelor de cercetare folosite la efectuarea expertizei.

În acest context, reprezentantul recurentului a susținut că instanța de fond și apel au ignorat prevederile Codului vamal, care este o lege specială pentru activitatea organelor vamale și care prevede în mod prioritar importanța Rapoartelor de expertiză elaborate de Laboratorul Vamal în scopuri vamale.

Respectiv, consideră că nicidecum nu poate fi luat în considerare Raportul de Expertiză Judiciară nr. 2977-2979 din 23 decembrie 2019, realizat de către Centrul Național de expertiză judiciară și care a fost luat de către instanță drept bază de calcul a drepturilor de import, or, expertizarea și evaluarea mărfurilor în scopuri vamale se efectuează exclusiv de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal sau alte instituții desemnate de organul vamal, circumstanțe ce rezultă din conținutul normei precizate.

Totodată, a specificat că potrivit pct. 291 din Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, se stabilește că declarația vamală se depune la organele vamale fiind însoțită de acte care confirmă datele înscrise în declarație, dar minimum de următoarele acte obligatorii: a) factura: b) documentele de transport: c) actele permisive, necesare pentru acordarea liberului de vamă.

În concluzie, a menționat că odată ce actele judecătorești ce sunt contestate prin prezenta cerere de recurs vor fi menținute în vigoare, s-ar crea premise defavorabile ce vizează încălcarea prevederilor art. 9 alin. (5) Cod vamal care indică în mod imperativ că „Nici o autoritate publică, cu excepția Parlamentului și a Guvernului, nu este în drept să emită decizii cu privire la competența organelor vamale, să le modifice atribuțiile, să le impună alte funcții sau să intervină în activitatea lor”, or în prezenta speță fără a fi depusă în vederea vămuirii mijlocului de transport o anumită declarație vamală către organul vamal prin intermediul instanței de judecată se încearcă a fi vămuită o anumită categorie de marfa circumstanțe ce presupune intervenirea neîntemeiat în activitatea organelor vamale.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Biroul Vamal Centru, Serviciul Vamal, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la momentul depunerii cererii de recurs), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Biroul Vamal Centru, Serviciul Vamal.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Biroul Vamal Centru, Serviciul Vamal, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc